

Бондар Ю. В. Розвиток творчої особистості молодшого школяра з використанням дискусійних інтерактивних технологій навчання *Wielokierunkowosc Jako Gwarancja Postępu Naukowego* : kolekcja prac naukowych «ΛΟΓΟΣ» z materiałami Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji, 21 lutego 2020 r. Warszawa, Polska : Europejska platforma naukowa. 2020. T. 2. С. 136–138.

Бондар Ю.В.

Бондарь Ю.В.

Bondar Y.V.

**Розвиток творчої особистості молодшого школяра з використанням
дискусійних інтерактивних технологій навчання**

**Развитие творческой личности младшего школьника с использованием
дискуссионных интерактивных технологий обучения**

**Developing the creative personality of a junior student using interactive
interactive learning technologies**

Анотація. У статті висвітлено особливості творчого розвитку молодших школярів засобами дискусійних інтерактивних технологій навчання. Зокрема, обґрунтовано сутність поняття «дискусія». Розглянуто технології опрацювання дискусійних питань. Звернуто увагу на правила культури ведення учнями дискусії. Наголошено на необхідності використання дискусійних інтерактивних технологій у навчальному процесі.

Ключові слова: дискусія, дискусійні інтерактивні технології, навчальний процес, молодші школярі.

Аннотация. В статье освещены особенности творческого развития младших школьников средствами дискуссионных интерактивных технологий обучения. В частности, обоснованно сущность понятия «дискуссия». Рассмотрены технологии обработки дискуссионных вопросов. Обращено внимание на правила культуры ведения учащимися дискуссии. Отмечена необходимость использования дискуссионных интерактивных технологий в учебном процессе.

Ключевые слова: дискуссия, дискуссионные интерактивные технологии, учебный процесс, младшие школьники.

Abstract. The peculiarities of creative development of younger students by means of interactive interactive teaching technologies are covered in the article. In particular, the essence of the concept of «discussion» is substantiated. Discussion technologies are discussed. Attention is drawn to the rules of the culture of discussion by the pupils. The necessity of using interactive interactive technologies in the educational process is emphasized.

Keywords: discussion, discussion interactive technologies, educational process, younger students.

Сучасне суспільство динамічно та неперервно змінюється в умовах глобальних викликів і трендів сучасного світу. З огляду на це, ключовим завданням початкової школи є поряд із отриманням системи знань, розвиток особистості молодшого школяра, здатного творчо та критично мислити, проявляти неординарність та креативність у розв'язанні різноманітних проблем, самостійно здобувати інформацію, конструктивно взаємодіяти з іншими людьми. Творча активність дитини, здатність до саморозвитку є запорукою успіху в подальшому житті. Тому виникає необхідність у модернізації навчально-виховного процесу та пошуку нових підходів до його організації. Особливої уваги заслуговує інтенсивне впровадження інтерактивних технологій в освітній процес початкової школи, адже вони

активізують пізнавальну діяльність школярів, мобілізуючи інтелектуальний та творчий потенціал його учасників. Зауважимо, що використання технологій опрацювання дискусійних питань сприятиме формуванню власного світогляду, посиленню мотивації до навчання, розвиватиме критичне мислення.

Мета дослідження – висвітлити особливості творчого розвитку молодших школярів засобами дискусійних інтерактивних технологій навчання.

Дослідженням дискусії, як жанру ділової комунікації, займалися такі лінгвісти: А. Загнітко, А. Коваль, Л. Мацько та інші. Питання сутності, класифікації та особливостей використання інтерактивних технологій у навчально-виховному процесі висвітлено в працях Л. Пироженко, О. Пометун, О. Савченко, О. Ярошенко та інших.

Дискусія, на думку О. Пометун та Л. Пироженко, – це широкий обмін думками з приводу якогось невизначеного питання. До інтерактивних технологій опрацювання дискусійних питань вчені відносять метод «Прес», «Шкала думок», «Дискусія в стилі телевізійного ток-шоу», «Континуум», «Зміни позицію», «Займи позицію», «Дебати», «Оціночна дискусія» тощо [1].

Зупинимось детальніше на розгляді деяких різновидів технологій опрацювання дискусійних питань. Так, метод «Прес» доцільно використовувати якщо є необхідність у вирішенні суперечливого питання і потрібно зайняти ту чи іншу позицію, чітко аргументуючи її. Висловлювання необхідно формулювати, дотримуючись такого алгоритму: власна думка – «Я вважаю, що...», обґрунтування – «Тому що...», наведення прикладу – «Наприклад...», висновки – «Отже,...», «Таким чином,...». Зокрема, на уроці природознавства, під час вивчення теми «Корисні копалини», учням можна запропонувати вислови, що потребують доведення або спростування: «Нафта – горюча корисна копалина», «Кам'яне вугілля – корисна копалина», «Кухонна сіль – нерудна корисна копалина». Дана технологія навчає учнів аргументовано переконувати інших, продукуючи таким чином креативні ідеї [2].

Корисним методом, який доречно застосовувати на початку роботи опрацювання дискусійних питань, вважаємо метод «Займи позицію», який

допоможе зібрати різні нестандартні міркування для вирішення неоднозначної проблеми. Учням надається можливість висловити свою думку та обґрунтувати її. Якщо інші діти навели більш переконливі аргументи, свою позицію можна змінити. Організація роботи передбачає такі етапи: постановка вчителем проблемного питання; визначення школярами власної позиції; вибір плакату, залежно від думки обговорюваної проблеми: «Згодний», «Незгодний» або «За», «Не визначився», «Проти»; «голосування ногами»; обрання декількох учнів для обґрунтування позиції та її обговорення, визначення спільних аргументів; перехід до іншого плакату, за умови зміни своєї думки; наведення переконливих фактів – своєї та протилежної сторони. Проблемні дискусійні питання можуть бути такого змісту: «Використовувати комп'ютер у повсякденному житті – корисно» і «Використовувати комп'ютер у повсякденному житті – шкідливо»; «Вода – друг» і «Вода – ворог»; «Треба заборонити паління в громадських місцях» і «Не можна заборонити паління в громадських місцях». Таким чином, дана інтерактивна технологія розвиває в молодших школярів здатність творчо мислити, придумуючи самі неординарні факти та ілюструючи їх конкретними прикладами для доведення своєї аргументованої позиції [3].

Ще однією креативною технологією, яка дасть змогу учням отримати навички дискутування та публічного виступу, вважаємо технологію «Дискусія в стилі телевізійного ток-шоу». У ній задіяні всі учні класу. Учитель виконує роль ведучого ток-шоу, повідомляє тему обговорення і пропонує переглянути відеофрагмент з проблеми, яка досліджується. Після чого обираються «запрошені» учні, які висловлюються із даної теми і надається слово глядачам, які можуть висловити своє бачення і задавати запитання протягом однієї хвилини «запрошеним». Ведучий також може запитувати щось із теми обговорення. Розглянута технологія допоможе школярам навчитися формулювати та захищати власну позицію [1].

Для нашого дослідження важливими є погляди Л. Каленюк, яка звертає увагу на правила культури ведення учнями дискусії: висловлювати свою думку

по черзі; не перебивати того, хто говорить; поважати думку товариша; критикувати лише ідеї, а не особу, яка висловлюється; не змінювати тему дискусії; заохочувати своїх однокласників до активного обговорення [4].

Ми погоджуємося з думкою Л. Бурлаєвої, яка наголошує на важливості дискусійних інтерактивних технологій навчання, адже вони сприяють всебічному та поглибленому розгляду обговорюваної проблеми, дають можливість учням сформулювати чітку життєву позицію, наводячи переконливі аргументи на підтвердження своїх міркувань [5].

Отже, вчитель початкової школи повинен активно використовувати інтерактивні технології опрацювання дискусійних питань у навчальному процесі, адже це не тільки підвищить інтерес учнів до творчого засвоєння знань, а й розширить їхнє світобачення.

Список використаних джерел:

1. Пометун, О. І., Пироженко, Л. В. (2005). *Сучасний урок: інтерактивні технології навчання*. Київ: А.С.К.
2. Веремко, К. І. (2015). Інноваційні технології на уроці. *Завучу. Усе для роботи*, (3-4), 2-10.
3. Стецюра, Н. І., (2010). Інтерактивні технології навчання. *Освіта. Технікуми. Коледжі*, (2), 31-35.
4. Каленюк, Л. В. (2010). Інтерактивні технології – перспектива розвитку використання інтерактивних технологій в навчальному процесі. *Розкажіть онуку*, (5), 8-30.
5. Бурлаєва, Л. Ф. (2005). Інтерактивні технології в таблицях. *Управління школою*, (16-18), 49-55.